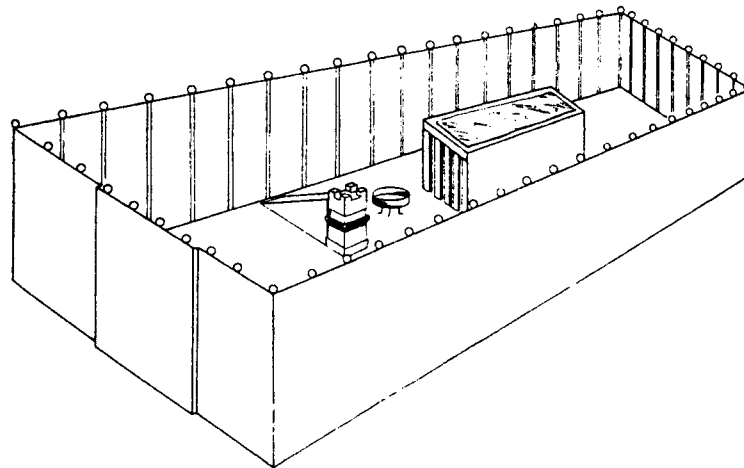

דְּרָפִי לְבַמְדַּבֵּר

מבחר פרקים מחומשים ויקרא ובמדבר
בתוספת באורים ואגדות חז"ל

הוצאת מעלות

בפיקוח

משרד החינוך והתרבות, מחוז המרכז

אגף שח"ר

המקראה "דרכי לבמדבר" הוכנה על ידי צוות שכלל את החברים הבאים:

מרכזת הצוות: יערה חלמיש
המחברים: מלכה חסון, מרים טמיר ורחל ליפשיץ
עריכה לשונית: מרים טמיר
עריכה וייעוץ: ד"ר יהודה איזנברג
קרא והעיר הערותיו: פרופ' משה חלמיש
ציורים: נורית צרפתי ואביגיל דורה
עטיפה: אביגיל דורה
עיצוב: שרונה אשכנזי

(C)

כל הזכויות שמורות

תשנ"ה - 1995

התוכן

חומש ויקרא

פרשת שמיני

פרק יא

- 8 א-ח: טומאת בעלי חיים
10 ט-יב: בעלי החיים הטהורים והטמאים במים
12 יג-יט: העופות הטהורים והטמאים
14 כ-כג: חרקים מעופפים, טהורים וטמאים

פרשת קדושים

פרק יט

- 16 א-ד: עם ישראל ישמר מצוות וישיג את הקדושה
16 ה-ח: הקרבת קרבנות ואכילתם
18 ט-י: לקט ופאה
18 יא-טו: אסור לפגע ברע בשקר, בגזל, באומר וברגש
20 לב-לז: בני ישראל מצווים לכבד את האדם הזקן

פרשת אמר

פרק כג

- 24 א-ד: שבת ומועד
24 ה-ח: פסח
26 ט-יד: העומר
30 טז-כא: שבועות
32 כג-לב: ראש השנה ויום הכפורים
36 לג-מד: סוכות

חומש במדבר

פרשת בהעלתך

פרק ט

- 40 א-יד: קרבן הפסח שנה לאחר יציאת מצרים
46 טו-כג: עמוד הענן לנסיעה, ועמוד האש לחניה במדבר

פרק יא

- 50 א-כג: העם במדבר מתגעגע לסיר הבשר במצרים, ומתלונן
56 כד-כט: משה נותן מרוח ה' אשר בו לזקנים
58 ל-לה: ה' נותן לעם את השליו

פרק יב

- 60 א-י: מרים ואהרן דיברו סרה במשה
62 יא-טז: מרים נענשת, כי דיברה דברים רעים על משה

פרשת שלח

פרק יג

- 66 א-כ: משה שולח שנים עשר אנשים לרגל את ארץ כנען
70 כא-לג: המרגלים תרו את הארץ, וכששבו הוציאו דבתה רעה

פרק יד

- 74 א-לה: העם התלונן בגלל המרגלים, וה' רצה להעניש אותו
84 לו-מה: המרגלים שהמשיכו להתלונן, נענשו

פרשת קרח

פרק טז

- 88 א-יט: המרד של קרח ועדתו
94 כ-לה: ענשם של קרח ובני עדתו

פרשת חקת

פרק כ

- 100 א: מרים מתה ונקברה במדבר, בקדש
100 ב-יג: משה מוציא מים מן הסלע
104 יד-כא: אדום לא מרשה לבני ישראל לעבור בתוכה
106 כב-כט: מות אהרן

פרשת פינחס

פרק כז

- 110 א-יא: בנות צלפחד
112 יב-כג: משה מעביר את המנהיגות ליהושע לפני מותו

פרשת מטות

פרק לב

- 118 א-טו: בקשתם של בני גד ובני ראובן
122 טז-לג: משה מקבל את הבקשה של בני גד ובני ראובן

הקדמה

בעקבות הספרים "דרכי לבראשית" ו"דרכי לשמות" אנו מעמידים בזה לציבור המורים את "דרכי לבמדבר".

המקראה נכתבה לתלמידים המתקשים בקריאה ובהכנת הלשון המקראית. היא נועדה לקרב את המקרא אל התלמיד ולסלול לתלמידים את הדרך ללמוד תורה מתוך הבנה והנאה. המקראה מיועדת לתלמידים מאוכלוסיות שונות (כגון תלמידים מכתות אס בחינוך הרגיל, עולים, לקויי למידה ועוד), והנסיון שנצבר בהוראת הספרים, הראה על הצלחה בשימוש בהם.

מבנה המקראה

- א) יחידת התוכן וכותרתה
- ב) תמצית יחידת התוכן בלשון ימינו
- ג) עימוד ושכתוב הטקסט המקראי
- ד) הטקסט המקראי
- ה) מילון לטקסט המקראי
- ו) מדרשי אגדה ואיורים

להלן תבנית דף הספר (שני עמודים הנראים כאשר הספר פתוח):

א	ה	ד	ג
אגדה מקראית	סיפור	הקדמה	מילון
<p>המרגלים לא למדו. שאסור להוציא דבה.</p> <p>יג ב: שלח לך אנשים ספור המרגלים</p> <p>בא מיד אהרי הספור על מרים. שחלטה בצרעת.</p> <p>ואמרו חכמים: המרגלים היו צריכים ללמד מפרשת מרים, שאסור להוציא דבה. אסור לספר דברים רעים ולא נכונים. אכל הם לא למדו וכן הוציאו את דבת הארץ. (תנח' שלח לד')</p> 	<p>ב שלח לך אני מסכים שתשלח אנשים. שאתה בודד.</p> <p>אנשים: אנשים חשובים ומתאימים לתפקיד זה.</p> <p>ויתרו: ידעו, יסתובבו בארץ ויחקרו אותה.</p> <p>איש אחד איש אחד למטה אבותם: איש אחד מקל שבת.</p> <p>כל נשיא בהם: אנשים חשובים ומתאימים לתפקיד.</p> <p>ג על פי ה: לפי פקדת ה' כלם אנשים: כלם אנשים חשובים ומתאימים לתפקיד.</p> <p>ד. המטה הם: המטה משבט ה'.</p>	<p>א-כ: משה שולח שנים עשר אנשים לרגל את ארץ כנען</p> <p>משה שולח נציג מכל שבט להסתובב בארץ כנען ולחזר איתו לפני עליית העם לארץ</p> <p>א. וידבר ה' אל משה לאמר:</p> <p>ב. שלח לך אנשים ויתרו את ארץ כנען אשר אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם:</p> <p>ג. וישלח אתם משה ממדבר פארן על פי ה' כלם אנשים ראשי בני ישראל המטה:</p> <p>ד. ואלה שמותם:</p> <p>למטה ראובן שמוע בן יסור:</p> <p>ה. למטה שמעון שפט בן חורי:</p> <p>ו. למטה יהודה קלב בן יפנה:</p> <p>ז. למטה יששכר יגאל בן יוסף:</p> <p>ח. משבט אפרים - הושע בן נוו:</p> <p>ט. משבט בנימין - פלטי בן רפוא:</p> <p>י. משבט זבולון - גדיאל בן סודי:</p> <p>יא. משבט יוסף-משבט מנשה - גדי בן סוסי:</p> <p>יב. למטה דן - עמאל בן גמלי:</p> <p>יג. למטה אשר - סתור בן מיכאל:</p> <p>יד. למטה נפתלי - נתבי בן נפסי:</p> <p>טו. משבט גד - נואאל בן מכי:</p> <p>טז. אלה שמות האנשים אשר שלח משה להסתובב בארץ ויחקר אותה. ומשה קרא להושע בן נוו יחושע.</p>	<p>א ה דבר אל משה ואמר:</p> <p>ב תשלח אנשים שישתובבו בארץ כנען ויחקרו אותה את הארץ שאתן לבני ישראל מקל שבת תשלח איש אחד מן החשובים שבהם. שיתאים לתפקיד זה.</p> <p>ג משה שלח את האנשים ממדבר פארן לפי פקדת ה'.</p> <p>ד כלם אנשים חשובים ומתאימים לתפקידם ממונהי העם. העומדים בראשו. ד ואלה שמותם:</p> <p>ה משבט ראובן - שמוע בן יסור:</p> <p>ו משבט שמעון - שפט בן חורי:</p> <p>ז משבט יהודה - קלב בן יפנה:</p> <p>ח משבט יששכר - יגאל בן יוסף:</p> <p>ט משבט אפרים - הושע בן נוו:</p> <p>י משבט בנימין - פלטי בן רפוא:</p> <p>יא משבט זבולון - גדיאל בן סודי:</p> <p>יב משבט יוסף-משבט מנשה - גדי בן סוסי:</p> <p>יג משבט דן - עמאל בן גמלי:</p> <p>יד משבט אשר - סתור בן מיכאל:</p> <p>טו משבט נתלי - נתבי בן נפסי:</p> <p>טז משבט גד - נואאל בן מכי:</p> <p>טז אלה שמות האנשים ששלח משה להסתובב בארץ ויחקר אותה. ומשה קרא להושע בן נוו יחושע.</p>

א) **יחידת התוכן** כוללת את ציון הפרק והפסוקים השייכים לקטע הנבחר. לקטע ניתנת **כותרת**, המשקפת את הרעיון המרכזי.

ב) **תמצית יחידת התוכן בלשון ימינו** - ילד המתקשה להבין את לשון המקרא, ומתקשה בקריאה, יוכל במשפטים מספר להבין את תמצית הקטע הנלמד. לו היה הילד יכול להבין את התורה ככתבה וכלשונה, לא היה מקום לשכתוב המקרא. העזנו לשכתב את המקרא, רק משום שראינו לפנינו את הקשיים של הילד בעל המגבלות, ושאפנו לסלול לו דרך להיכרות עם התורה.

ג) **עימוד ושכתוב הטקסט המקראי** - הטקסט המקראי נמצא במרכז העמוד. מימינו השכתוב בלשון ימינו ובדרך הפשוט הלקסיקאלי, ומשמאלו מילון למלים הקשות מן המקרא. העימוד והשכתוב בלשון בהירה ומובנת מרככים את הלם הפגישה הראשונה של תלמידנו עם לשון המקרא, ומסייעים בידם להיפתח אל הטקסט המקראי. בדרך זו אנו מקווים לפרוץ את מחסום הייאוש הידוע של הלומד, המתקשה בפגישתו עם לשון המקרא, ולקרבו צעד צעד להבנת התורה מתוך אהבת התורה.

ד) **הטקסט המקראי** - הכל חשוב בתורה, אך כיוון שאיננו מכוונים אל אוכלוסיה רגילה, אין אפשרות להספיק ללמוד חומש אחד באינטנסיביות בשנת לימודים אחת. מתוך שיקול דעת, בחרנו פרקים להוראה אינטנסיבית. העימוד של הטקסט המקראי שאב את השראתו מעקרונות השכתוב הדידקטי של פרופ' שלמה הרמתי. המסייעת בהבנת הטקסט. מובן שהמורה, בהתאם לרמת תלמידיו, מפעיל שיקול דעת לגבי מספר הפרקים שהוא מלמד, ולגבי אופן השימוש במקראה. האם להשתמש רק בכותרות? האם ללמד רק את המקרא, האם ללמד רק את השכתוב? האם לשלב את שניהם? וכיצד להשתמש במילון, באגדות ובאיורים?

ה) **המילון** - מביא ביאורים למלים שנראו בעינינו קשות להבנה לתלמיד.

ו) **מדרשי אגדה** - המדרש ליווה את הסיפור המקראי בכל הדורות, ואף אנו העשרנו את לימוד המקרא בעזרתו. המדרש מרחיב ומפרש, ממחיש ומפרט, ומאפשר ללומד להזדהות, להעמיק ולחוש את גיבורי המקרא.

בחירת המדרשים נעשתה לאחר בירור ודיון קפדניים. אין המדרשים המובאים במקראה באים לדחות מדרשים אחרים החביבים על המורה. המורה ילמד את המדרשים לפי בחירתו ולפי העדפותיו.

בגלל הסגנון המיוחד של מדרשי חז"ל, שכתבנו את המדרשים, ועם זאת השתדלנו לשמור על רוח הלשון של המדרש במקורו.

נתנו לכל מדרש כותרת: תמצית הרעיון או הערך שבקשנו להקנות בעזרת המדרש.

ואין לנו אלא לאחל לתלמידים ולמורים כאחד - לימוד נעים!

פָּרָק ט

פְּרֻשֵׁת בְּהַעֲלֵתָךְ

א-יד: קָרְבַּן הַפֶּסַח שָׁנָה לְאַחַר יְצִיאַת מִצְרַיִם

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵצִוִּים לְהַקְרִיב אֶת קָרְבַּן הַפֶּסַח בְּאַרְבַּעַה-עָשָׂר בְּנִיסָן.
מִי שֶׁהָיָה טָמֵא לְמֵת וּמִי שֶׁהָיָה בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה,
הֵם יִדְחוּ אֶת הַקְרֵבֶת הַקָּרְבָּן וַיִּחַגְּגוּ פֶּסַח שְׁנֵי בְּאַרְבַּעַה-עָשָׂר בְּאִיֶּר.

א. ה' דִּבֶּר אֶל מֹשֶׁה

בְּמִדְבַר סִינִי

בְּשָׁנָה הַשְּׁנִיָּה

לְאַחַר שִׁנְאָו מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן, חֹדֶשׁ נִיסָן,

ה' אָמַר לְמֹשֶׁה:

ב. בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חִיבִים לְהַקְרִיב

אֶת קָרְבַּן הַפֶּסַח

בְּמוֹעֵדוֹ, בְּזִמְנֵי הַקְּבוּעַ.

ג. בְּאַרְבַּעַה-עָשָׂר בְּנִיסָן,

בֵּין הָעֲרָבִים, לִפְנוֹת עָרֵב,

תִּקְרִיבוּ אֶת הַקָּרְבָּן בְּזִמְנֵי הַקְּבוּעַ,

עֲשׂוּ זֹאת לְפִי הַחֻקִּים וְהַמִּצְוֹת

שֶׁנָּתַתִּי לָכֶם.

ד. מֹשֶׁה אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל

שֶׁעֲלֵיהֶם לְהַקְרִיב אֶת קָרְבַּן הַפֶּסַח.

ה. הָעַם הַקְרִיב אֶת קָרְבַּן הַפֶּסַח.

בְּאַרְבַּעַה-עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ נִיסָן,

בֵּין הָעֲרָבִים, בֵּין מִנְחָה לְעֲרֵבִית,

בְּמִדְבַר סִינִי.

כְּמוֹ שֶׁצִּוְּהָה' אֶת מֹשֶׁה,

כִּדְ עָשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל.

ו. אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ טָמְאִים,

כִּי נָגְעוּ בְּמֵת,

וְלֹא יָכְלוּ לְהַקְרִיב אֶת קָרְבַּן הַפֶּסַח

בַּיּוֹם הַהוּא,

בָּאוּ אֶל מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן

בַּיּוֹם הַהוּא.

ז. הָאֲנָשִׁים הַטָּמְאִים, שֶׁלֹּא יָכְלוּ לְהַקְרִיב, אָמְרוּ:

”אֲנַחְנוּ טָמְאִים לְמֵת;

לָמָּה נִפְסִיד וְלֹא נוֹכַל

א. וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה

בְּמִדְבַר סִינִי

בְּשָׁנָה הַשְּׁנִיָּה

לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן

לֵאמֹר:

ב. וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל

אֶת הַפֶּסַח

בְּמוֹעֵדוֹ:

ג. בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר-יוֹם בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה

בֵּין הָעֲרָבִים

תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ בְּמוֹעֵדוֹ

כְּכֹל-חֻקְתֵּי וּכְכֹל-מִשְׁפָּטָיו

תַּעֲשׂוּ אֹתוֹ:

ד. וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח:

ה. וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַפֶּסַח בְּרִאשׁוֹן

בְּאַרְבַּעַה עָשָׂר יוֹם לְחֹדֶשׁ

בֵּין הָעֲרָבִים

בְּמִדְבַר סִינִי

כְּכֹל אֲשֶׁר צִוְּהָה' אֶת-מֹשֶׁה

כִּן עָשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

ו. וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טָמְאִים

לְנֶפֶשׁ אָדָם

וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח

בַּיּוֹם הַהוּא

וַיִּקְרְבוּ לְפָנֵי מֹשֶׁה וּלְפָנֵי אֶהְרֹן

בַּיּוֹם הַהוּא:

ז. וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הַהֵמָּה אֵלָיו

אֲנַחְנוּ טָמְאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם

לָמָּה נִגְרַע

41-42-43

אגדות חכמים

א. לצאתם: לאחר שיצאו.
 בחדש הראשון: ניסן.

ב. במועדו: בזמן שקבע ה'
 ג. בין הערבים: לפנות ערב
 בין מנחה לערבית.

ככל חקתי וככל
 משפטיו: לפי החקים
 והמצוות שצנה ה'
 ד. לעשות הפסח: להקריב
 את קרבן הפסח.

ז. הקמה: קהם.

גרע: נפסיד.

פָּרָק ט

פָּרַשְׁת בְּהַעֲלֹתֶךָ

לְהַקְרִיב אֶת קֶרְבֶּן הַפֶּסַח בְּזִמְנוֹ
עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל?
ח. מֹשֶׁה אָמַר לָהֶם:
"חֲכוּ וְאַשְׁמַע
מִה יֵצְוֶה לָכֶם ה'".
ט. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה:
"דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְתִגִּיד לָהֶם:
כָּל אִישׁ,
כִּשְׂיֵהִיָּה טָמֵא לְמֹת,
אוֹ כִּשְׂיֵהִיָּה בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה,
גַּם בְּדוֹר שְׁלֹכֶם וְגַם בְּדוֹרוֹת הַבָּאִים,
יַעֲשֶׂה פֶסַח לֵה'.
יא. הַטָּמְאִים יִדְחוּ אֶת הַקְּרִבַּת הַקֶּרֶבֶן
לְחֹדֶשׁ הַשָּׁנִי, בְּיוֹם הָאַרְבָּעָה-עָשָׂר בּוֹ,
בֵּין הָעֲרֵבִים, בֵּין מִנְחָה לְעֶרְבִית
יִקְרִיבוּ אוֹתוֹ
וְיֹאכְלוּ אוֹתוֹ עַל מִצּוֹת וּמִרוֹרִים.
יב. הֵם יֹאכְלוּ וְלֹא יִשְׂאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד הַבֹּקֶר,
וְלֹא יִשְׁבְּרוּ בּוֹ אֶף עֵצָם.
הֵם, הַטָּמְאִים, יִקְרִיבוּ אֶת הַקֶּרֶבֶן
כְּמוֹ בַּפֶּסַח הָרֵאשׁוֹן.
יג. וּמִי שֶׁהָיָה טָהוֹר בַּפֶּסַח,
וְלֹא הָיָה בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה,
וּבְכָל זֹאת לֹא הַקְּרִיב אֶת קֶרְבֶּן הַפֶּסַח,
יִקְבַּל עֲנֹשׁ מִיַּד שָׁמַיִם,
כִּי לֹא הַקְּרִיב אֶת קֶרְבֶּן הַפֶּסַח בְּזִמְנוֹ.
הָאִישׁ הַזֶּה יִקְבַּל עֲנֹשׁ עַל הַחֲטָא שְׁלוֹ.
יד. וְאִם יָגוּר אֶתְכֶם גֵּר,
הוּא יַעֲשֶׂה פֶסַח לֵה'.
הוּא יִקְרִיב אֶת קֶרְבֶּן הַפֶּסַח
לְפִי חֻקּוֹ וּמִצְוֹתָיו שֶׁל הַחֵג.
אוֹתוֹ חֹק יִהְיֶה לָכֶם
וְלֹאֲזָרְחִים שְׂגָרִים אֶתְכֶם.

לְבַלְתִּי הַקְּרִיב אֶת קֶרְבֶּן ה' בְּמַעַדוֹ
בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
ח. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים מֹשֶׁה
עֲמְדוּ וְאַשְׁמַעַה
מִה יֵצְוֶה ה' לָכֶם:
ט. וַיְדַבֵּר ה' אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:
י. דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר
אִישׁ אִישׁ
כִּי־יֵהִיָּה טָמֵא לְנֶפֶשׁ
אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחוּקָה
לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם
וַעֲשֶׂה פֶסַח לֵה':
יא. בְּחֹדֶשׁ הַשָּׁנִי
בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר יוֹם
בֵּין הָעֲרֵבִים
יַעֲשֶׂוּ אוֹתוֹ
עַל־מִצּוֹת וּמִרוֹרִים יֹאכְלֵהוּ:
יב. לֹא יִשְׂאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד־בֹּקֶר
וְעֵצָם לֹא יִשְׁבְּרוּ־בוֹ
כָּכֹל־חֻקַּת הַפֶּסַח
יַעֲשֶׂוּ אוֹתוֹ:
יג. וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־הוּא טָהוֹר
וּבְדֶרֶךְ לֹא־הָיָה
וַחֲדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח
וּנְכַרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מֵעַמִּיָּה
כִּי קֶרְבֶּן ה' לֹא הַקְּרִיב בְּמַעַדוֹ
חֲטָאוֹ יִשָּׂא הָאִישׁ הַהוּא:
יד. וְכִי־יָגוּר אֶתְכֶם גֵּר
וַעֲשֶׂה פֶסַח לִיהוָה
כְּחֻקַּת הַפֶּסַח וּכְמִשְׁפָּטוֹ
כִּן יַעֲשֶׂה
חֻקָּה אַחַת יִהְיֶה לָכֶם
וּלְגֵר וּלְאֲזָרַח הָאָרֶץ:

אגדות חכמים	מילון
	<p>ז. לבלתי הקריב: לא נקריב.</p> <p>ח. ואשמעה: אשמע.</p> <p>י. לדדתיכם: בניכם ובני בניהם.</p> <p>יא. בחדש השני: חדש אדר.</p> <p>יג. וחדל לעשות הפסח: לא הקריב את קרבן הפסח. ונכרתה הנפש: יקבל ענש מידי שמים.</p> <p>הטאו ישא: על חטאו יענש.</p> <p>יד. גר: מי שעבר לדת ישראל.</p>

טו-כג: עֲמוּד הָעֵינָן לְנִסְיָעָה, וְעֲמוּד הָאֵשׁ לְחֲנִיָּה בַּמִּדְבָּר

עֲמוּד הָעֵינָן, שְׁכַסָּה אֶת הַמִּשְׁכָּן, הָיָה סִימָן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְנִסְעַ וּלְחֲנוּת:
כְּשֶׁהִתְרוֹמֵם עֲמוּד הָעֵינָן, נָסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל,
וּכְשֶׁחָנָה עֲמוּד הָעֵינָן, חָנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל.

טו. בַּיּוֹם שֶׁהִקִּימוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן,

כִּסָּה הָעֵינָן אֶת הַמִּשְׁכָּן,

שֶׁהוּא אֹהֶל לְאָרוֹן שְׁלוּחוֹת הַבְּרִית בּוֹ.

וּבְעָרַב הָיָה הָעֵינָן עַל הַמִּשְׁכָּן עַד הַבֶּקֶר,
וְנִרְאָה כְּמוֹ אֵשׁ.

טז. כִּדּוּם הָיָה כָּל זְמַן שֶׁנִּסְעוּ בַּמִּדְבָּר

הָעֵינָן כִּסָּה אֶת הַמִּשְׁכָּן

וּבְלִילָה נִרְאָה כְּמוֹ אֵשׁ.

יז. לְפִי הַסִּימָן מֵה' נָסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל

וּלְפִי הַסִּימָן מֵה' חָנוּ.

וּבְמִקּוֹם שֶׁהָעֵינָן שָׁכַן, חָנָה,

שֵׁם חָנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל.

יח. לְפִי הַסִּימָן מֵה' נָסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל

וּלְפִי הַסִּימָן מֵה' חָנוּ.

בְּכָל הַיָּמִים שֶׁהָעֵינָן שָׁכַן עַל הַמִּשְׁכָּן,

הֵם חָנוּ.

יט. וּכְאֲשֶׁר חָנָה הָעֵינָן עַל הַמִּשְׁכָּן

יָמִים רַבִּים,

קִיְּמוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת פְּקֻדַת ה'

וְלֹא נָסְעוּ.

כ. וּלְפַעְמִים חָנָה הָעֵינָן

כְּמָה יָמִים עַל הַמִּשְׁכָּן,

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל חָנוּ לְפִי פְקֻדַת ה',

וּלְפִי פְקֻדַת ה' נָסְעוּ.

כא. וּלְפַעְמִים חָנָה הָעֵינָן

מְעָרַב עַד בֶּקֶר.

וּכְשֶׁהָעֵינָן הִתְרוֹמֵם בַּבֶּקֶר, הֵם נָסְעוּ.

וּלְפַעְמִים חָנָה הָעֵינָן יוֹם וּלְיָלָה,

וּכְשֶׁהָעֵינָן הִתְרוֹמֵם, נָסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל.

טו. וּבַיּוֹם הַקִּיּוֹם אֶת הַמִּשְׁכָּן

כִּסָּה הָעֵינָן אֶת הַמִּשְׁכָּן

לְאֹהֶל הָעֵדוּת

וּבְעָרַב יִהְיֶה עַל הַמִּשְׁכָּן

כְּמִרְאָה אֵשׁ עַד-בֶּקֶר:

טז. כִּן יִהְיֶה תְּמִיד

הָעֵינָן יִכְסֶּנוּ

וּמִרְאָה אֵשׁ לְיָלָה:

יז. וּלְפִי הָעֲלוֹת הָעֵינָן מֵעַל הָאֹהֶל

וְאַחֲרָי כִּן יִסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל

וּבְמִקּוֹם אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן שֵׁם הָעֵינָן

שֵׁם יִחְנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

יח. עַל-פִּי ה' יִסְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל

וְעַל-פִּי ה' יִחְנוּ

כָּל-יְמֵי אֲשֶׁר יִשְׁכֹּן הָעֵינָן עַל הַמִּשְׁכָּן

יִחְנוּ:

יט. וּבְהָאָרֶץ הָעֵינָן עַל הַמִּשְׁכָּן

יָמִים רַבִּים

וְשָׁמְרוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת מִשְׁמֶרֶת ה'

וְלֹא יִסְעוּ:

כ. וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הָעֵינָן

יָמִים מְסֻפָּר עַל הַמִּשְׁכָּן

עַל-פִּי ה' יִחְנוּ

וְעַל-פִּי ה' יִסְעוּ:

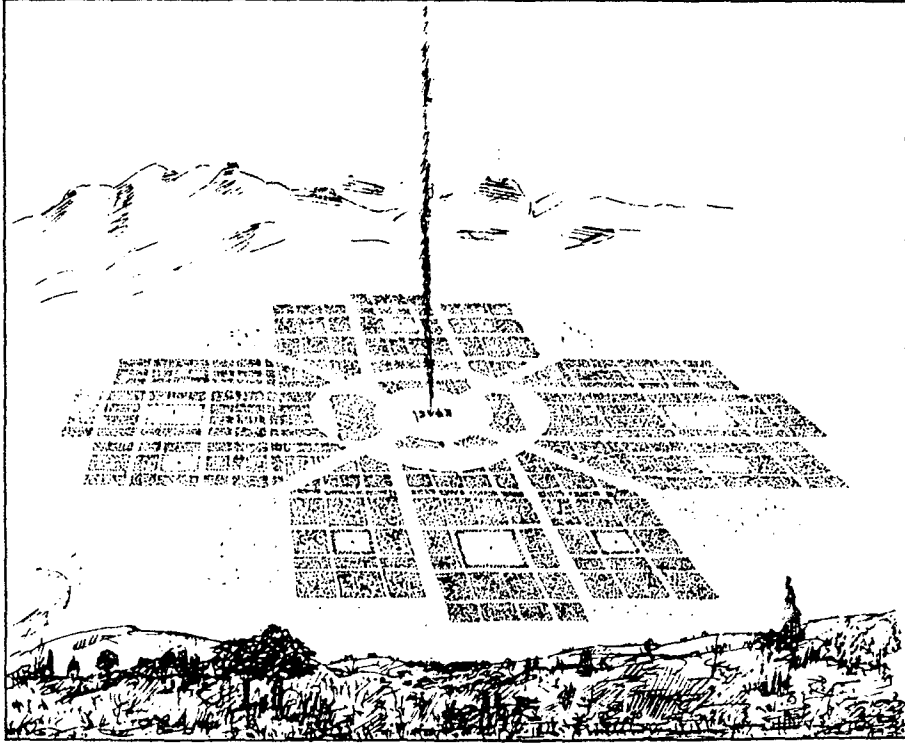
כא. וַיֵּשׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה הָעֵינָן

מְעָרַב עַד-בֶּקֶר

וְנִעְלָה הָעֵינָן בַּבֶּקֶר וְנָסְעוּ

אוּ יוֹמָם וּלְיָלָה

וְנִעְלָה הָעֵינָן וְנָסְעוּ:

טו. וביום הקים: ביום שהקימו.

המשכן לאהל העדות:
המשכן הוא אהל לארון, שלוחות העדות (הברית) בו.
טז. יבסנו: יכסה אותו ביום.

יז. העלות: כשעלה הענן. לילה: בלילה.

יח. על פי ה': לפי סימן מה'.

יט. ובהאריך: היה זמן ארך.
ושמרו בני ישראל את משמרת ה': בני ישראל קימו את פקדת ה'.

כא. ויש אשר יהיה: לפעמים יהיה.

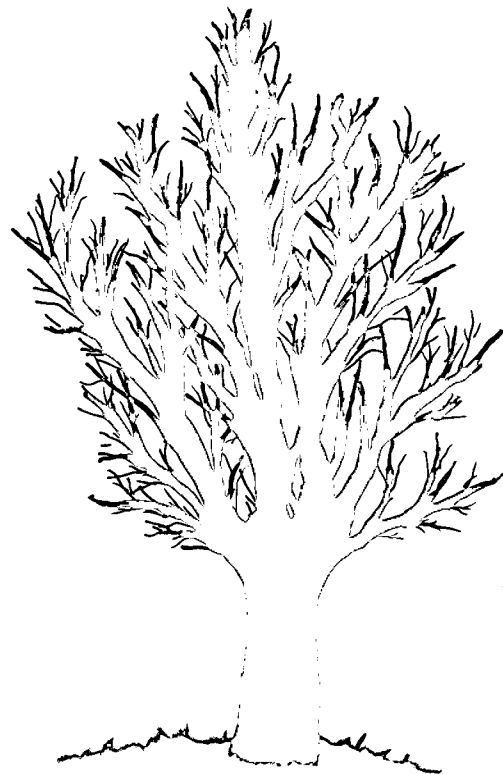
ונעלה: התרומם.

פָּרָק ט

פְּרַשְׁת בְּהַעֲלֹתָךְ

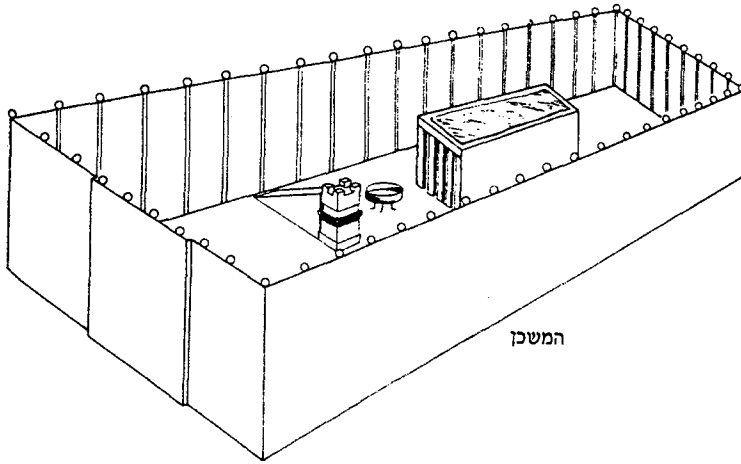
כב. אוֹ-יָמִים אוֹ-חֹדֶשׁ אוֹ-יָמִים
 בְּהֶאֱרִיד הָעֵנָן עַל-הַמִּשְׁכָּן
 לִשְׁכַּן עֲלָיו
 יַחֲנוּ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל וְלֹא יִסְעוּ
 וּבִהְעֹלְתוֹ יִסְעוּ:
 כג. עַל-פִּי ה' יַחֲנוּ
 וְעַל-פִּי ה' יִסְעוּ
 אֶת-מִשְׁמַרְתּוֹ ה' שְׁמְרוּ
 עַל-פִּי ה'
 בְּיַד-מֹשֶׁה:

כב. לפעמים חנה הענן יומים, או חודש, או שנה,
 גם כשהענן חנה על המשכן
 זמן ארוך.
 חנו בני ישראל ולא נסעו,
 ורק כשהענן התרומם, הם נסעו.
 כג. לפי הסימן מה' חנו.
 לפי הסימן מה' נסעו.
 את פקדת ה' שמרו
 כמו שצוה ה'
 בידי משה.

אגדות חקמים

מילון

כב. או ימים: שנה שלמה.

כג. משמרת ה': פקדת ה'.

פָּרָק י"א

פָּרָשַׁת בְּהַעֲלֹתְךָ

א-כג: הָעַם בַּמִּדְבָּר מִתְגַּעְגַּע לְסִיר הַבָּשָׂר בְּמִצְרַיִם, וּמִתְלוֹנֵן

הָעַם רוֹצֵה לְהִנּוֹת שׁוֹב מִן הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם וּמִתְלוֹנֵן.
הַדָּבָר רַע בְּעֵינֵי ה' וּבְעֵינֵי מֹשֶׁה.

א. הָעַם הִתְאוּנֵן עַל מִצְבוֹ הָרַע,
וְאָמַר דְּבָרִים רָעִים בְּאָזְנֵי ה'.

ה' שָׁמַע וְכַעַס מְאֹד.

ה' שָׁלַח בָּעַם אֵשׁ,

וְהָאֵשׁ הִתְחִילָה לִבְעֹר בְּקִצְהָ הַמַּחֲנֶה.

ב. הָעַם צָעַק וּבָכָה לִפְנֵי מֹשֶׁה.

מֹשֶׁה הִתְפַּלֵּל לְמַעַן הָעַם לִפְנֵי ה',

וְהָאֵשׁ שָׁקְעָה וְכִבְתָּהּ.

ג. הַמָּקוֹם נִקְרָא תִבְעָרָה

לְזָכַר הָאֵשׁ שֶׁבְעָרָה שָׁם,

אֵשׁ ה'.

ד. וְהָאֲנָשִׁים שֶׁהֲצִטְרְפוּ וְנוֹסְפוּ לְעַם יִשְׂרָאֵל
וַחֲיוּ אִתּוֹ

הַשְּׁתוֹקְקוּ לְבָשָׂר וְהִתְגַּעְגְּעוּ אֵלָיו,

הֵם בָּכוּ, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל בָּכוּ שׁוֹב גַּם הֵם

וְאָמְרוּ:

"מִי יִתֵּן לָנוּ לֶאֱכֹל בָּשָׂר?

ה. אֲנַחְנוּ זֹכְרִים אֶת הַדְּגִים

שֶׁאֲכַלְנוּ בְּמִצְרַיִם בְּלֵי לֶשֶׁם

וְאֶת הַקְּשׁוּאִים וְאֶת הָאֲבִטִּיחִים,

וְאֶת הַחֲצִיר

וְאֶת הַבְּצָלִים וְאֶת הַשּׁוּמִים.

ו. וְעַכְשָׁיו אֲנַחְנוּ יֹבְשִׁים וְלֹא רַעֲנָנִים,

כִּי אֵין לָנוּ אֶכֶל טָרִי,

וְאֲנַחְנוּ רוֹאִים רַק אֶת הַמֶּן."

ז. וְהַמֶּן הָיָה דוֹמָה לְזֶרַע שֶׁל צֶמַח הַגֵּד,

וְהוּא נִרְאָה כְּמוֹ אֶבֶן טוֹבָה וּמִבְרִיקָה.

ח. הָעַם שׁוֹטֵט בַּמַּחֲנֶה וְאֹסֵף אֶת הַמֶּן,

וְטָחַן אוֹתוֹ בֵּין שְׁתֵּי אֲבָנִים,

אוּ הִכּוּ בּוֹ בְּמַכְתֵּשׁ,

וּבִשְׁלוּ בַסִּיר,

וְעָשׂוּ מִמֶּנּוּ עֲגוֹת.

א. וַיְהִי הָעַם כְּמִתְאַנְנִים

רַע בְּאָזְנֵי ה'

וַיִּשְׁמַע ה' וַיַּחַר אָפוֹ

וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ ה'

וַתֹּאכַל בְּקִצְהָ הַמַּחֲנֶה:

ב. וַיִּצְעַק הָעַם אֶל־מֹשֶׁה

וַיִּתְפַּלֵּל מֹשֶׁה אֶל־ה'

וַתִּשְׁקַע הָאֵשׁ:

ג. וַיִּקְרָא שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא תִבְעָרָה

כִּי־בְעָרָה בָּם

אֵשׁ ה':

ד. וְהָאֲסַפְסוּף אֲשֶׁר בְּקִרְבוֹ

הִתְאוּ תִאֲוָה

וַיִּשְׁבוּ וַיִּבְכוּ גַם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וַיֹּאמְרוּ

מִי יֹאכַלְנוּ בָּשָׂר:

ה. זָכַרְנוּ אֶת־הַדְּגָהּ

אֲשֶׁר־נֹאכַל בְּמִצְרַיִם חֵנֶם

אֶת־הַקְּשׁוּאִים וְאֶת־הָאֲבִטִּיחִים

וְאֶת־הַחֲצִיר

וְאֶת־הַבְּצָלִים וְאֶת־הַשּׁוּמִים:

ו. וְעַתָּה נַפְשֵׁנוּ יֹבֶשֶׁה

אֵין כָּל

בְּלִתֵּי אֶל־הַמֶּן עֵינֵינוּ:

ז. וְהַמֶּן כְּזֶרַע־גֵּד הוּא

וְעֵינֵנוּ כְּעֵין הַבְּדֹלַח:

ח. שָׁטוּ הָעַם וּלְקָטוּ

וְטָחְנוּ בְּרַחִים

אוּ דָּכוּ בַמַּדְכָּה

וּבִשְׁלוּ בַפְּרוּר

וְעָשׂוּ אֶת־עֲגוֹת

אגדות חכמים	מילון
<p style="text-align: center;">בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִחֲפָשִׁים סָבָה לְתִלּוּנָה</p> <p>יא, א: "וַיְהִי הָעֵס כַּמֶּתְאַנְנִים" כַּמֶּתְאַנְנִים - מִבְּקָשִׁים לָהֶם תִּרְוֹץ לְרִיב וְלִצְעַק כְּנֶגֶד הַקֶּב"ה. וְכִי לֹא הָיָה לָהֶם בְּשָׂר? בְּוַדָּאֵי הָיָה לָהֶם צֶאֱן וּבְקָר וּמְקָנָה לְרַב, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּסִפְרֵי בְּמִדְבַר ל"ב, א' וְהֵם יָכְלוּ לֶאֱכֹל. אֲלֵא שֶׁלֹּא בְּשָׂר רָצוּ, לְרִיב עִם ה' הֵם רָצוּ. (מכילתא, יומא)</p> <p style="text-align: center;">כָּל הַטְּעָמִים בְּמֵאֲכָל אֶחָד</p> <p>יא, ח: "וַהֲיָה טַעְמוֹ כְּטַעַם לֶשֶׁת הַשָּׁמַיִם" אָמְרוּ חֲכָמִים: כָּל הַטְּעָמִים שֶׁאָדָם רָצָה, טַעַם בְּפֶן. רָצָה טַעַם תִּפּוּת - הַרְגִישׁ שֶׁטַעְמוֹ כְּמוֹ תִּפּוּת. רָצָה טַעַם אָגוּז - הַרְגִישׁ שֶׁטַעְמוֹ כְּמוֹ אָגוּז. וְכֵן כָּל הַטְּעָמִים שֶׁבְּעוֹלָם. (מכילתא, יומא)</p>	<p>א. כַּמֶּתְאַנְנִים: הָעֵס הַתִּלּוּן עַל מִצְבוֹ הָרַע. וַיַּחַד אָפוּ: ה' כַּעַס.</p> <p>ד. הַאֲסַפְסָף: הָאֲנָשִׁים שֶׁנוֹסְפוּ לָעַם יִשְׂרָאֵל וְהַצְטַרְפוּ אֵלָיו, כְּשֶׁיִּצְאוּ מִמִּצְרַיִם.</p> <p>התאוו תאווה: השתוקקו, רצו מאד.</p> <p>יאכלנו: יתן לנו לאכל.</p> <p>ה. דגה: דגים. חנם: בלי לשלם. ו. נפשנו יבשה: אנחנו מרגישים מיבשים.</p> <p>אין כל: אין לנו אכל טרי. בלתי: רק.</p> <p>ז. זרע גד: זרע של צמח הגד. ועינו: המראה, הצבע שלו. בדלח: אבן טובה ומבריקה.</p> <p>ח. שטו: שוטטו. ולקטו: אספו. ריחים: שתי אבנים שטוחנים בהן. דכו במדכה: הכו ומעכו במכתש. פרור: סיר.</p>

פֶּרֶשֶׁת בְּהַעֲלֹתְךָ	פֶּרֶק י"א
<p>וְהָיָה טַעֲמוֹ בְּטַעַם לְשֹׁד הַשָּׁמֶן: ט. וּבְרַדַּת הַטַּל עַל הַמַּחְנֶה לְיִלְהָ יֵרֵד הַמֶּן עָלַי: י. וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה אֶת הָעַם בְּכֹה לְמַשְׁפַּחְתּוֹ אִישׁ לִפְתַּח אֹהֶלוֹ וַיַּחֲדֹ אֶף ה' מְאֹד וּבְעֵינַי מֹשֶׁה רָע: י"א. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־ה' לָמָּה הֲרַעַתָּ לַעֲבָדְךָ וְלָמָּה לֹא־מָצַאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ לְשׁוֹם אֶת־מִשָּׁא כָּל־הָעַם הַזֶּה עָלַי: י"ב. הֲאֵנֹכִי הֲרִיתִי אֶת כָּל־הָעַם הַזֶּה אִם־אֲנֹכִי יִלְדֹתִיהוּ כִּי־תֹאמַר אֵלַי שָׂאֵהוּ בְּחִיקְךָ כַּאֲשֶׁר יִשָּׂא הָאֱמוּנָה אֶת־הַיִּנֹּק עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְתָּיו: י"ג. מֵאֵינִי לִי בָשָׂר לִתֵּת לְכָל־הָעַם הַזֶּה כִּי־יִבְנוּ עָלַי לֵאמֹר תִּנְהַלְנוּ בָשָׂר וְנֹאכְלָה: י"ד. לֹא־אוּכַל אֲנֹכִי לְבַדִּי לְשֹׂאת אֶת־כָּל־הָעַם הַזֶּה כִּי כִבֹּד מִמֶּנִּי: טו. וְאִם־בָּכָה אֶת־עֵשָׂה לִי הֲרֹגֵנִי נָא הֲרוּג אִם־מָצַאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ וְאֵל־אֲרָאָה בְּרַעֲתִי: טז. וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה אֲסַפְּהָ לִי שְׁבָעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יֹדְעֵת כִּי־הֵם זִקְנֵי הָעַם וְשֹׁטְרָיו וְלִקְחָתָם אֶת־אֶהֱל מוֹעֵד</p>	<p>וְהָיָה לוֹ טַעַם עֲסִיסִי וְלַח כְּמוֹ שָׁמֶן. ט. וְכִשְׁהִטַּל יֵרֵד בְּלִילָה עַל הַמַּחְנֶה, יֵרֵד גַּם הַמֶּן וְהִתְעַרְבֵב בְּטַל. י. מֹשֶׁה שָׁמַע אֶת הַמַּשְׁפָּחוֹת בּוֹכוֹת, כָּל אֶחָד בְּכֹה בְּגִלּוֹי בְּפִתַח הָאֹהֶל עִם מַשְׁפַּחְתּוֹ, וְה' כָּעַס מְאֹד וְגַם בְּעֵינַי מֹשֶׁה נִרְאָה הַדְּבָר רָע. י"א. מֹשֶׁה אָמַר לְה': ”לָמָּה עָשִׂיתָ לִי רָע, וְלָמָּה לֹא מָצַאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ? לָמָּה שָׁמַתָּ עָלַי אֶת הַמִּשָּׁא הַכָּבֵד, אֶת כָּל הָעַם הַזֶּה? י"ב. הֲאִם אֲנִי יִלְדֹתִי אֶת כָּל הָעַם הַזֶּה? הֲאִם הֵם הַבְּנִים שְׁלִי, וְאֲנִי חַיֵּב לְטַפֵּל בָּהֶם? כִּי אָמַרְתָּ לִי שְׂאֵטְפַל בָּהֶם כְּמוֹ אִם שְׂמַחֲזִיקָה אֶת הַיֶּלֶד, כְּמוֹ אוֹמֵן שֶׁנוֹשֵׂא אֶת הַתִּינוּק עַל הָאָרֶץ שֶׁהִבְטַחְתָּ לְאַבוֹתָיו בְּשִׁבּוּעָה. י"ג. מֵאֵיזָה מְקוֹם אֶקַּח בָּשָׂר לִתֵּת לְכָל הָעַם הַזֶּה? הֵם בּוֹכִים לִפְנֵי וְאוֹמְרִים: תֵּן לָנוּ בָשָׂר וְנֹאכַל. י"ד. אֲנִי לֹא יָכוֹל לְבַדִּי לְהָרִים אֶת כָּל הַמִּשָּׁא הַזֶּה, כִּי הוּא כָבֵד מְדִי בְּשִׁבְלִי. טו. וְאִם אֶתָּה מִשְׁאִיר אוֹתִי בְּמִצַּב הַקֶּשֶׁה הַזֶּה, מוֹטֵב שְׂקָדָם תִּהְרַג אוֹתִי, אִם אֲנִי מוֹצֵא חֵן בְּעֵינֶיךָ, כְּדִי שְׁלֹא אֲרָאָה בְּרַעְיָה שְׁתָּבוֹא עָלַי. טז. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה: ”תֹּאסֹף לִי שְׁבָעִים אִישׁ מִמִּכְבְּדֵי יִשְׂרָאֵל, אֲנָשִׁים שְׂאֵתָה יוֹדְעֵ שֶׁהֵם חֲשׁוּבִים מְכַבְּדִים וּמְשִׁיחִים, וְקַח אוֹתָם לְאֹהֶל מוֹעֵד</p>

אגדות חקמים

מילון

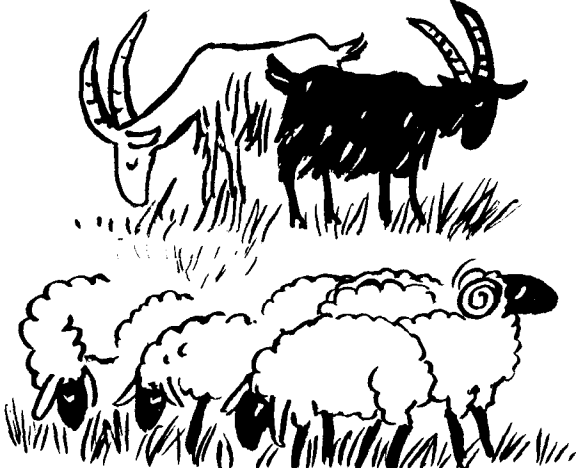
ח. כְּטַעַם לְשֵׁד הַשָּׁמֶן:
 עֲסִיכִי וְלַח כְּמוֹ שָׁמֶן.
 ט. וּבְרַדְתָּ הַטַּל: כְּשֶׁהַטַּל יִרְדּוּ.
 י. בָּכָה לַמְשַׁפְּחוֹתָיו:
 הַמְשַׁפְּחוֹת בָּכוּ.
 אִישׁ לִפְתַּח אֶהְלוֹ: הֵם
 בָּכוּ בִּפְתַח הָאֵהֶל, כְּדִי
 שְׁיִרְאוּ אוֹתָם.
 וַיַּחַר אֵף ה': ה' כָּעַס.
 וּבְעֵינַי מִשָּׂה רָע: גַּם מִשָּׂה
 כָּעַס.
 יא. הֲרַעַתָּ לַעֲבָדֶיךָ: עֲשִׂיתָ לִי
 דָבָר רָע, נִתַּתָּ לִי תִפְקִיד קָשָׁה.
 לְשׁוֹם: לְשׁוֹם.
 יב. הֲאֵנֶכִי: הֲאֵם אֲנִי?
 אִם אֲנִכִי יִלְדֵתִיהוּ:
 הֲאֵם אֲנִי יִלְדֵתִי אוֹתוֹ?
 שָׂאֵהוּ בְּחִיקָה: תַּחֲזִיק
 אֶת הַתִּינּוֹק בְּזְרוּעוֹתֶיךָ.
 הַיִּנּוֹק: הַתִּינּוֹק.
 יג. כִּי יִבְכוּ עָלַי: יִבְכוּ
 וַיִּתְלוֹנְנוּ נֶגְדִי.
 תָּנָה: תָּן.
 וְנֹאכְלָה: וְנֹאכַל.

יד. לְשֵׂאת: לְהַרִים מִשָּׂא.

טז. אֶסְפָּה לִי: תִּאָסֵף לִי.
 זָקְנֵי יִשְׂרָאֵל: נְכַבְּדֵי
 יִשְׂרָאֵל.

פְּרָשַׁת בְּהַעֲלֹתְךָ	פָּרָק י"א
<p>וְהִתְיַצְבוּ שֵׁם עֲמֹךָ: יז. וְיִרְדְּתִי וְדִבַּרְתִּי עִמָּךְ שֵׁם וְאַצְלֹתִי מִן־הַרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשָׁמְתִי עֲלֵיהֶם וְנָשְׂאוּ אֹתְךָ בְּמִשְׁאֵה הָעַם וְלֹא־תִשָּׂא אֹתָהּ לְבַדָּךְ: יח. וְאַל־הָעַם תֹּאמַר הֲתִקְדָּשׁוּ לְמַחֵר וְאֶכְלֹתֶם בָּשָׂר כִּי בִכְיֹתֶם בְּאֶזְנֵי ה' לֵאמֹר מִי יֹאכִיל אֹתֵנוּ בָּשָׂר? כִּי הִיָּה לָנוּ טוֹב בְּמִצְרַיִם. לָכֵן נָתַן ה' לָכֶם בָּשָׂר, וְתֹאכְלוּ. יט. מִן הַבָּשָׂר תֹּאכְלוּ לֹא יוֹם אֶחָד וְלֹא יוֹמִים וְלֹא חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרֵה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם: כ. עַד חֹדֶשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר־יֵצֵא מֵאִפְכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי־מֵאַסְתֶּם אֹת־ה' אֲשֶׁר בִּקְרַבְכֶם וְתִבְכוּ לִפְנֵי לֵאמֹר לָמָּה זֶה יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם: כא. וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה שֵׁשׁ־מֵאוֹת אֶלֶף רַגְלֵי הָעַם אֲשֶׁר אֲנֹכִי בִקְרַב וְאַתָּה אֹמְרָת: בָּשָׂר אֲתָן לָהֶם וְאֶכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים: כב. הֲצֹאן וּבִקֵּר יִשְׁחַט לָהֶם וּמִצֵּא לָהֶם אִם אֵת־כָּל־דֹּגֵי הַיָּם יֹאסֹף לָהֶם</p>	<p>וְתַעֲמֹד שֵׁם אֲתֶם. יז. וְאֲנִי ה' אֲרַד אֵלֶיךָ וְאָדַבַּר אִתְּךָ שֵׁם, וְאֲתָן לָהֶם מֵאוֹתָהּ רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שִׁנְתֵתִי לָךְ, וְאֲשִׁים עֲלֵיהֶם. וְהֵם יַעֲזְרוּ לָךְ לִנְהַל אֶת הָעַם, וְלֹא תִשָּׂא, לֹא תִסָּחֵב, אֶת הַמִּשְׁאֵה הַכֶּבֶד הַזֶּה לְבַדָּךְ. יח. וְאַל הָעַם תֹּאמַר: תִּתְכַוְּנֵנוּ לְמַחֵר, כִּי תֹאכְלוּ בָּשָׂר. כִּי בִכְיֹתֶם בְּאֶזְנֵי ה' וְאָמַרְתֶּם: מִי יֹאכִיל אֹתֵנוּ בָּשָׂר? כִּי הִיָּה לָנוּ טוֹב בְּמִצְרַיִם. לָכֵן נָתַן ה' לָכֶם בָּשָׂר, וְתֹאכְלוּ. יט. מִן הַבָּשָׂר תֹּאכְלוּ לֹא יוֹם אֶחָד וְלֹא יוֹמִים וְלֹא חֲמִשָּׁה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרֵה יָמִים וְלֹא עֶשְׂרִים יוֹם. כ. מִן הַבָּשָׂר תֹּאכְלוּ עַד חֹדֶשׁ יָמִים, עַד שִׁיֵּצֵא לָכֶם מִן הָאָרֶץ וְיִמָּאֵס עֲלֵיכֶם. מִפְּנֵי שֶׁאַתֶּם מִתְלוֹנְנִים עַל ה', וּבִכְיֹתֶם לִפְנֵי וְאָמַרְתֶּם: לָמָּה יֵצְאוּ מִמִּצְרַיִם?" כא. מֹשֶׁה אָמַר לָה': "שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף אֲנָשִׁים מִבְּגָרִים יֵשׁ בְּעַם יִשְׂרָאֵל וְאַתָּה ה' אֹמְרָת: "בָּשָׂר אֲתָן לָכֶם" וְהֵם יֹאכְלוּ חֹדֶשׁ יָמִים? כב. הֲאִם אֶפְשָׁר לִשְׁחַט צֹאן וּבִקֵּר שִׁיִּסְפִיק לָהֶם לֶאֱכֹל חֹדֶשׁ שְׁלָם? וְאִם יֹאסְפוּ לָהֶם אֶת כָּל הַדְּגָיִם שְׁבִיִּים</p>

אגדות חכמים	מילון
<p>מִשֶׁה נָתַן מִחֻמְתּוֹ לְזִקְנִים הַחֻכְמִים, וְחֻמְתּוֹ לֹא פָחַתָּה יֵא, יֵז: "וְאַצְלַתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ וְשַׁמְתִּי עֲלֵיהֶם". אָמְרוּ חֻכְמִים: לָמָּה מִשֶׁה דֹמָה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה? לִיָּר שְׂכָלָם מְדַלִּיקִים מִמֶּנּוּ וְאֵין הָאוֹר שְׁלוֹ נַעֲשֶׂה קָטָן בְּכֻלָּם. (יומא)</p> 	<p>יז. וְאַצְלַתִּי מִן הָרוּחַ: אֶתֵּן לָהֶם מִהָרוּחַ שְׁלֶךְ. וְנִשְׂאוּ אֶתְךָ: הֵם נִעְזְרוּ לְךָ. יט. תֹּאכְלוּן: תֹּאכְלוּ. כ. עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפְכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא: יִמָּאֵס עֲלֵיכֶם. מֵאַסְתֶּם אֵת ה': מְרַדְתֶּם בו. כא. שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף רִגְלֵי: שֵׁשׁ מֵאוֹת אֶלֶף זְכָרִים מִבְּגָרִים. כב. וּמִצָּא לָהֶם: יִסְפִּיק לָהֶם.</p>

פָּרָק י"א

פְּרֻשֵׁת בְּהַעֲלֹתֶךָ

וּמֵצֵא לָהֶם:
כג. וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה
הִינֵד ה' תִּקְצֹר
עֵתָה תִּרְאֶה
הִיִּקְדֹּד דְּבָרֵי אִם־לֹא:

זֶה יִסְפִּיק לָהֶם?
כג. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה:
”אַתָּה חוֹשֵׁב שֵׁישׁ מֹשֶׁהוּ שֶׁקִּשָּׁה לָהּ לַעֲשׂוֹת?
עֲכָשְׂיו תִּרְאֶה,
אִם יִקְרָה לָךְ מָה שֶׁאֲמַרְתִּי, אוֹ לֹא.”

כד-כז: מֹשֶׁה נוֹתֵן מְרוּחַ ה' אֲשֶׁר בּוֹ לְזִקְנִים

מֹשֶׁה נָתַן מְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁבוֹ לְזִקְנִים, וְהֵם הִתְנַבְּאוּ.
גַּם אֶלְדָּד וּמִידָד, הַמְּכַבְּדִים שֶׁנִּשְׁאַרוּ בַּמַּחֲנֶה,
הִתְנַבְּאוּ שֵׁם.

כד. וַיֵּצֵא מֹשֶׁה
וַיְדַבֵּר אֶל־הָעָם
אֵת דְּבָרֵי ה'
וַיֹּאסֹף שִׁבְעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי הָעָם
וַיַּעֲמֵד אֹתָם סְבִיבֹת הָאֹהֶל:
כה. וַיִּרְדּוּ ה' בְּעֵנָן
וַיְדַבֵּר אֵלָיו
וַיֹּאצֵּל מִן־הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלָיו
וַיִּתֵּן עַל־שִׁבְעִים אִישׁ הַזִּקְנִים
וַיְהִי כְּנוּחַ עֲלֵיהֶם הָרוּחַ
וַיִּתְנַבְּאוּ וְלֹא יָסִפוּ:
כו. וַיִּשְׁאַרוּ שְׁנֵי אַנְשִׁים בַּמַּחֲנֶה
שֵׁם הָאֶחָד אֶלְדָּד
וְשֵׁם הַשֵּׁנִי מִידָד
וַתֵּנַח עֲלֵהֶם הָרוּחַ
וְהֵמָּה בִּפְתָבִים
וְלֹא יָצְאוּ הָאֹהֶל
וַיִּתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה:
כז. וַיִּרְץ הַנֶּעֱרַר וַיִּגֵּד לְמֹשֶׁה
וַיֹּאמֶר
אֶלְדָּד וּמִידָד
מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה:
כח. וַיַּעַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן מִשְׁרֵת מֹשֶׁה
מִבְּחָרָיו
וַיֹּאמֶר
אֲדֹנָי מֹשֶׁה

כד. מֹשֶׁה יָצָא מֵאֹהֶל מוֹעֵד
וַאֲמַר לָעָם
מָה שֶׁדַּבֵּר אֵלָיו ה'.
מֹשֶׁה אָסַף שִׁבְעִים מִנְּכַבְּדֵי הָעָם,
וְהַעֲמִיד אוֹתָם מִסְבִּיב לְאֹהֶל.
כה. ה' יָרַד בְּעֵנָן
וַדַּבֵּר אֶל מֹשֶׁה.
וה' נָתַן מִן הָרוּחַ שֶׁל מֹשֶׁה
וְשֵׁם עַל שִׁבְעִים הַנְּכַבְּדִים.
וְכַאֲשֶׁר הִיְתָה עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ,
הֵם הִתְנַבְּאוּ פֶּעַם אַחַת, וְלֹא הִמְשִׁיכוּ.
כו. שְׁנֵי אַנְשִׁים נִשְׁאַרוּ בַּמַּחֲנֶה,
שֵׁמוֹ שֶׁל הָאֶחָד אֶלְדָּד
וְשֵׁמוֹ שֶׁל הַשֵּׁנִי מִידָד.
גַּם הֵם הִתְנַבְּאוּ.
הֵם הָיוּ בְּרִשְׁמֵימָה שֶׁל הַמְּכַבְּדִים,
אָבֵל לֹא יָצְאוּ לְאֹהֶל מוֹעֵד,
אֶלָּא הִתְנַבְּאוּ בַּמַּחֲנֶה.
כז. נֶעֱרַר אֶחָד רָץ אֶל מֹשֶׁה
וַאֲמַר:
”אֶלְדָּד וּמִידָד
מִתְנַבְּאִים בַּמַּחֲנֶה.”
כח. יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נוּן, שֶׁהָיָה תַלְמִידוֹ וְעוֹזְרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה,
וּמִקְרֵב אֵלָיו,
אָמַר:
”אֲדֹנָי מֹשֶׁה, כָּלֹא אוֹתָם וְעַצֵּר אוֹתָם,

אגדות חכמים	מילון
<p>שְׂכָרָם שֶׁל אֱלֹדָד וּמִידָד הַצְנוּעִים</p> <p>יא, כו: "וַיִּשְׁאַרוּ שְׁנֵי אַנְשִׁים בַּמַּחֲנֶה" אֱלֹדָד וּמִידָד הָיוּ צְנוּעִים. כְּשָׂבָא מִשָּׁה לְבַחַר שְׁבָעִים זְקֵנִים, אָמְרוּ אֱלֹדָד וּמִידָד: "אִין אֲנַחְנוּ רְאוּיִים לְכָבוֹד שְׂכָזָה". וַיִּשְׁאַרוּ בַּמַּחֲנֶה. אָמַר הַקֶּב"ה: "מִכִּיּוֹן שְׁצֻנוּעִים אַתֶּם וּמַעֲטֹתֶם בְּכָבוֹדְכֶם, אַתֶּן לָכֶם כְּבוֹד מְרֻבָּה". וּמָה נִתֵּן לָהֶם? כָּל שְׁבָעִים הַזְּקֵנִים הִנְבָּחְרִים הִתְנַבְּאוּ רַק פְּעַם אַחַת. וְאֱלֹדָד וּמִידָד הִתְנַבְּאוּ וְלֹא הִפְסִיקוּ.</p> <p>(סנהדרין י"ג)</p>	<p>כג. הַיָּד ה' תִּקְצֹר? אַתָּה חוֹשֵׁב שֶׁיֵּשׁ מִשָּׁהוּ שְׂקִישָׁה לָהּ לַעֲשׂוֹתוֹ? הַיִּקְרָד: אִם יִקְרָה לָךְ.</p> <p>כד. סְבִיבַת: מִסְבִּיב.</p> <p>כה. וַיֵּאצֵּל מִן הַרוּחַ: נָתַן מִן הַרוּחַ.</p> <p>כז. כָּנֹחַ עֲלֵיהֶם הַרוּחַ: כְּשֶׁהִיָּתָה עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ.</p> <p>הַתְּנַבְּאוֹ: דִּבְרוּ בְּהַשְׁפָּעַת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ, רוּחַ ה', שֶׁהֶעֱבִיר אֲלֵיהֶם מִשָּׁה. וְלֹא יִסְפוּ: וְלֹא הִמְשִׁיכוּ.</p> <p>כו. וַתִּנַּח עֲלֵיהֶם הַרוּחַ: הֵם הִתְנַבְּאוּ.</p> <p>וְהִמָּה בַּפִּתְּבִיטִים: הֵם הָיוּ בְּרִשְׁימָה שֶׁל הַמְּכַבְּדִים שֶׁהִזְמִינוּ לְאַהֲל מוֹעֵד. הַאֲהֵלָה: אֵל הָאֲהֵל.</p> <p>כח. מִשְׁרַת מִשָּׁה: תִּלְמִידוֹ וְעוֹזְרוֹ שֶׁל מִשָּׁה.</p> <p>מִבְּחָרָיו: אֵלֶּה שֶׁהוּא בָּחַר לְקָרֵב אֵלָיו.</p>

פָּרָק י"א

פְּרֻשַׁת בְּהַעֲלָתָךְ

שִׁיפְסִיקוּ לְהִתְנַבֵּא׃

כט. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה:

"אַתָּה מְקַנָּא בְּשִׁבְלִי, כִּאלוֹ פָּגְעוּ בְּכַבֻּדִי?
הֲלוֹאִי

שִׁיחִיו כָּל עַם ה' נְבִיאִים,

וְה' יִתֵּן אֶת רוּחוֹ עֲלֵיהֶם׃"

כָּלֵאָם:

כט. וַיֹּאמֶר לוֹ מֹשֶׁה

הַמְקַנָּא אֶתָּה לִי

וּמִי יִתֵּן

כָּל־עַם ה' נְבִיאִים

כִּי־יִתֵּן ה' אֶת־רוּחוֹ עֲלֵיהֶם:

ל-לה: ה' נותן לעם השלֵו

ה' שֵׁלַח רוּחַ, וְהָרוּחַ הַבִּיֵא שְׁלוֹיִם רַבִּים עַד מְאֹד.

הָעַם אָכַל יוֹתֵר מְדֵי בֵּבֶת אַחַת, וְלָכֵן נֶעֱנַשׁ בַּמִּגְפָּה.

ל. מֹשֶׁה נִכְנַס שׁוֹב לַמַּחֲנֶה

עַם זְקַנֵי יִשְׂרָאֵל.

לא. ה' הִבִּיא רוּחַ

וְהָרוּחַ הֵעִיף שְׁלוֹיִם מִן הַיָּם

וְהֵנִיחַ אוֹתָם עַל הַמַּחֲנֶה,

וְהֵם כָּסוּ שֶׁטַח

שֶׁל הַלִּיכָה שֶׁל יוֹם אֶחָד לְכָל כּוֹוֹן

מִסָּבִיב לַמַּחֲנֶה.

הַשְּׁלוֹיִם עָפּוּ בְּגִבֵּה שֶׁל שְׁתֵּי אַמּוֹת מֵעַל לְאַדְמָה.

לב. הָעַם קָם כָּל הַיּוֹם הַהוּא וְכָל הַלַּיְלָה

וּבְכָל הַיּוֹם שֶׁאַחֲרָיו,

וַאֲסַף אֶת הַשְּׁלוֹ.

מִי שֶׁאַסַּף מְעַט, אֲסַף עֶשֶׂר עֲרֻמוֹת שֶׁל שְׁלוֹ.

הֵם פָּרְסוּ אֶת הַשְּׁלוֹיִם עַל פְּנֵי הַשֶּׁטַח

מִסָּבִיב לַמַּחֲנֶה.

לג. הָעַם לֹא הִפְסִיקוּ לֶאֱכֹל בָּשָׂר,

וְהַבָּשָׂר הָיָה כָּל הַזְּמַן בֵּין שְׁנֵיהֶם.

ה' כָּעַס עַל הָעַם שֶׁלֹּא פָּסַק מִלֶּאֱכֹל,

וְהוּא הִכָּה בָּעַם

מִכָּה, מִגְפָּה, קֶשֶׁה.

לד. לַמָּקוֹם הַהוּא קָרְאוּ

"קִבְרוֹת הַתְּאֻוָּה",

כִּי שֵׁם קִבְרוֹ אֶת הָעַם שֶׁנִּכְנַע לַתְּאוֹת הַבָּשָׂר.

לה. מִקִּבְרוֹת הַתְּאֻוָּה

נִסְעוּ הָעַם לַחֲצֻרוֹת

וְהָיוּ שֵׁם.

ל. וַיֹּאסֹף מֹשֶׁה אֶל־הַמַּחֲנֶה

הוּא וְזַקְנֵי יִשְׂרָאֵל:

לא. וְרוּחַ נִסַּע מֵאֵת ה'

וַיִּגַּז שְׁלוֹיִם מִן־הַיָּם

וַיִּטֹּשׁ עַל־הַמַּחֲנֶה

כְּדֶרֶךְ יוֹם כֹּה

וּכְדֶרֶךְ יוֹם כֹּה

סָבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה

וּבְאַמְתֵּי־עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ:

לב. וַיִּקַּם הָעַם כָּל־הַיּוֹם הַהוּא וְכָל־הַלַּיְלָה

וְכָל יוֹם הַמִּחְרָת

וַיֹּאסֹפוּ אֶת־הַשְּׁלוֹ

הַמִּמְעִיט אֲסַף עֶשְׂרֵה חֲמֻרִים

וַיִּשְׁטְחוּ לָהֶם שֶׁטוּחַ

סָבִיבוֹת הַמַּחֲנֶה:

לג. הַבָּשָׂר עוֹדְנוּ בֵּין שְׁנֵיהֶם

טָרַם יִכְרַת

וְאֵף ה' חָרָה בָּעַם

וַיִּךְ ה' בָּעַם

מִכָּה רַבָּה מְאֹד:

לד. וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־הַמָּקוֹם הַהוּא

קִבְרוֹת הַתְּאֻוָּה

כִּי־שֵׁם קִבְרוֹ אֶת־הָעַם הַמִּתְאֻוִּים:

לה. מִקִּבְרוֹת הַתְּאֻוָּה

נִסְעוּ הָעַם לַחֲצֻרוֹת

וַיִּהְיוּ בַחֲצֻרוֹת:

אגדות חכמים	מילון
	<p>כח. כָּלֵאם: תִּכְלָא אוֹתָם, תַּעְצֵר אוֹתָם. כט. הַמְקַנָּא אֶתָּה לִי? אֶתָּה מְקַנָּא בְּשִׁבְלִי, וְחוֹשֵׁשׁ שָׁמָּא יִתְחַרוּ בֵּי? ומי יתן: הַלְוָאִי. כי יתן ה' את רוחו עליהם: תַּהֲיֶה עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ וְהֵם יִתְנַבְּאוּ.</p> <p>ל. וַיֹּאסֹף מֹשֶׁה אֶל הַמַּחֲנֶה: כִּכְנֵס שׁוֹב לַמַּחֲנֶה. לא. וְרוּחַ נִסְעָ: רוּחַ בָּא. ויגז: הַעִיף. ויטש: הִנִּיתָ, עָזַב, הַשְּׂאִיר.</p> <p>פדרך יום פה וכדרך יום פה: בְּשִׁטּוֹחַ שֶׁל הַלִּיכָה שֶׁל יוֹם אֶחָד בְּכֹל כּוּוֹן. וכאמתים: שְׁתֵּי אַמּוֹת, בְּעֶרְךָ מֶטֶר. לב. הממעית: מִי שֶׁאֶסֶף פְּחוֹת מְאַחֲרִים. חמרים: עֲרֻמוֹת. לג. הבשר עודנו: הַבֶּשֶׂר עֲדִין. טרם יכרת: לִפְנֵי שֶׁבִלְעוּ. אף ה' חרה בעם: ה' כָּעֵס עַל הָעָם. נדך: הִכָּה. מכה: מִגִּפָּה. לד. מתאנים: רוֹצִים יוֹתֵר מִנְדִי. לה. נסעו חצרות: נִסְעוּ לְחֻצְרוֹת.</p>

פָּרָק יב

פְּרֻשֵׁת בְּהַעֲלֵתָךְ

א-י: מְרִים וְאַהֲרֹן דִּבְרוּ סָרָה וְיִמְשִׁיחוּ

מְרִים וְאַהֲרֹן אָמְרוּ דְבָרִים רָעִים עַל מֹשֶׁה, כִּי לָקַח אִשָּׁה כּוֹשִׁית,
בְּגִלְלַת זֶה כָּעֵס עֲלֵיהֶם ה', וְהִעֲנִישׁ אֶת מְרִים בְּמַחֲלַת הַצָּרַעַת.

א. וַתְּדַבֵּר מְרִים וְאַהֲרֹן בְּמִשְׁחָה עַל־אֲדוֹת הָאִשָּׁה הַכּוֹשִׁית אֲשֶׁר לָקַח כִּי־אִשָּׁה כּוֹשִׁית לָקַח:	א. מְרִים וְאַהֲרֹן דִּבְרוּ עַל מֹשֶׁה וְעַל הָאִשָּׁה הַכּוֹשִׁית שִׁמְשָׁה לָקַח, כִּי מֹשֶׁה לָקַח לוֹ לְאִשָּׁה אִשָּׁה כּוֹשִׁית.
ב. וַיֹּאמְרוּ הֲרַק אַךְ־בְּמִשְׁחָה דְבַר ה' הֲלֹא גַם־בָּנוּ דְבַר וַיִּשְׁמַע ה':	ב. הֵם אָמְרוּ: "הֲאִם ה' דְּבַר רַק אֶל מֹשֶׁה? הֲרִי גַם אֶתְנוּ דְבַר". וְה' שָׁמַע וְשָׁם לֵב לְמַה שֶּׁהֵם דִּבְרוּ.
ג. וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנָו מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי הָאֲדָמָה:	ג. מֹשֶׁה לֹא הִתְפָּאֵר, הוּא הָיָה עָנּוּ מְאֹד, יּוֹתֵר מִכָּל בְּנֵי הָאָדָם שֶׁחָיו עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה.
ד. וַיֹּאמֶר ה' פְּתֹאֵם אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וְאֶל־מְרִים צֵאוּ שְׁלֹשְׁתֵּכֶם אֶל־אֶהֱל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ שְׁלֹשְׁתָּם:	ד. ה' פָּנָה פְּתֹאֵם לְמֹשֶׁה, לְאַהֲרֹן וּלְמְרִים וְאָמַר: "צֵאוּ שְׁלֹשְׁתֵּכֶם אֶל אֶהֱל מוֹעֵד". וּשְׁלֹשְׁתָּם יָצְאוּ אֶל אֶהֱל מוֹעֵד.
ה. וַיֵּרֶד ה' בְּעַמּוּד עָנָן וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הָאֶהֱל וַיִּקְרָא אֶהֱרֹן וּמְרִים וַיֵּצְאוּ שְׁנֵיהֶם:	ה. ה' יָרַד בְּעַמּוּד עָנָן, וְהִעֲנֵן עָמַד בְּפֶתַח הָאֶהֱל. ה' קָרָא לְאַהֲרֹן וּמְרִים שִׁינְאוּ מֵאֶהֱל מוֹעֵד, וְאַהֲרֹן וּמְרִים יָצְאוּ שְׁנֵיהֶם מֵהָאֶהֱל.
ו. וַיֹּאמֶר שִׁמְעוּ־נָא דְבַרִּי אִם־יִהְיֶה נְבִיאֵכֶם ה' בְּמִרְאָה אֵלָיו אֲתוּדַע בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר־בוֹ:	ו. ה' אָמַר: "שִׁמְעוּ־נָא דְבַרִּי, אִם אֶחָד מִכֶּם נְבִיא, אֲנִי, ה', נִרְאָה אֵלָיו רַק בְּמִרְאָה, רַק בְּחִלּוֹם אֲנִי מְדַבֵּר אֶתּוֹ.
ז. לֹא־כֵן עֲבָדִי מֹשֶׁה בְּכָל־בֵּיתִי נֶאֱמָן הוּא:	ז. אֲבָל עֲבָדֵי מֹשֶׁה אֵינּוּ כְּמוֹ יֵתֵר הַנְּבִיאִים, מִכָּל הַנְּבִיאִים, שֶׁהֵם כְּמוֹ עֲבָדֵי בֵּיתִי, הוּא הַנֶּאֱמָן לִי בְיוֹתֵר.
ח. פֶּה אֶל־פֶּה	ח. אֲנִי מְדַבֵּר אֶתּוֹ

אגדות חכמים	מילון
<p style="text-align: center;">אומרים רק מקצת שבחו של אדם בפניו</p> <p>יב, ה: "ויקרא אהרן ומרים ויצאו שניהם. שאלו חכמים: מדוע הפרידו אותם ממשה? חכמים אמרו: הקב"ה רצה להרבות בשבחים למשה, כפי שהגיע לו. אבל אלו היה משה עם מרים ואהרן, לא היה אמר את כל שבחו, כי אומרים בפני אדם רק מקצת השבח שלו.</p>	<p>א. על אדות: על, בענין. האשה הפשית: צפורה בת יתרו, כהן מדן.</p> <p>ב. אך במשה דבר ה': ה' דבר רק עם משה.</p> <p>ג. עניו: לא מתפאר.</p> <p>על פני האדמה: בכל העולם.</p> <p>ו. אתודע: אראה לפניו. אדבר בו: אדבר אתו.</p> <p>ח. פה אל פה: פנים אל פנים.</p>

פְּרָשַׁת בְּהַעֲלֹתֶךָ	פֶּרֶק יב
<p>אָדָּבֶר־בוּ וּמְרָאָה וְלֹא בְּחִידָת וּתְמִנַּת ה' יְבִיט וּמִדּוּעַ לֹא יֵרָאֶתֶם לְדַבֵּר בְּעַבְדֵי מֹשֶׁה: ט. וַיַּחַר־אַף ה' בָּם וַיִּלְדָּ: י. וְהֶעֱנָן סָר מֵעַל הָאֹהֶל וְהָנָה מְרִים מִצְרַעַת בְּשֶׁלֶג וַיִּפֹּן אֶהָרֹן אֶל־מְרִים וְהָנָה מִצְרַעַת:</p>	<p>כְּמוֹ פֶּה אֶל פֶּה, פְּנִים מוֹל פְּנִים בְּמְרָאָה בְּרוּר וְלֹא בְּרִמְזָ אוֹ בְּחִידָה. הוּא רוֹאֶה אֶת כְּבוֹדֵי וּמַבִּין אוֹתִי. וְלָמָּה לֹא פָּחַדְתֶּם לְדַבֵּר דְּבָרִים רָעִים עַל עַבְדֵי מֹשֶׁה?" ט. ה' כָּעַס עֲלֵיהֶם וְהֶעֱנָן הִסְתַּלַּק. י. כְּשֶׁהֶעֱנָן הִסְתַּלַּק מִהָאֹהֶל, רָאוּ פְתָאִים שְׁמֵרִים חוֹלָה בְּצַרְעַת, וְהָיָא לְבָנָה כְּמוֹ שֶׁלֶג. אֶהָרֹן פָּנָה אֶל מְרִים, וְרָאָה שֶׁהָיָא מִצְרַעַת.</p>

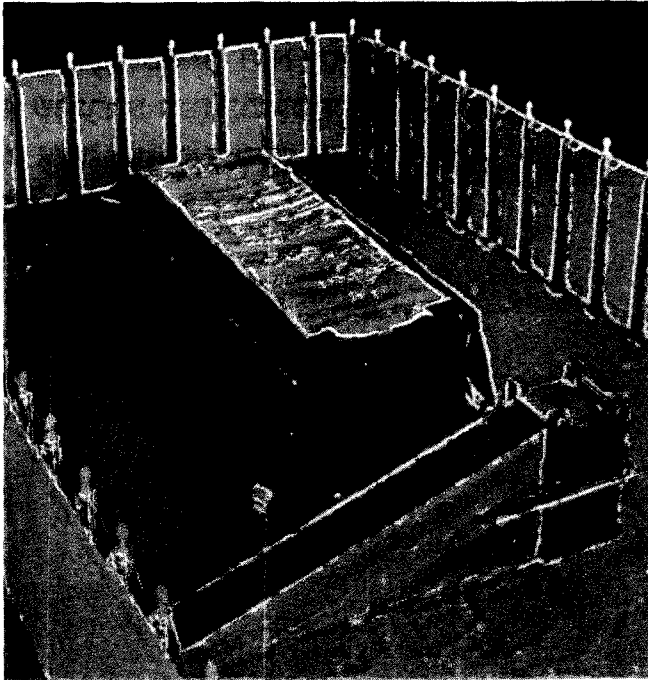
יא-טז: מְרִים נֶעְנְשָׁת, כִּי דִבְרָה דְּבָרִים רָעִים עַל מֹשֶׁה

מְרִים קִבְּלָה מַחֲלַת צַרְעַת, כִּי דִבְרָה דְּבָרִים רָעִים עַל מֹשֶׁה.
ה' הֶעֱנִישׁ אוֹתָהּ בְּמַחֲלַת הַצַּרְעַת. אֶהָרֹן בִּקֵּשׁ מִמֹּשֶׁה שְׂיִתְפַּלֵּל לָהּ שְׂיִסְלַח לְמְרִים.
ה' שָׁלַח אֶת מְרִים לְשִׁבוּעַ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה, וְאַחֲרַי כֶּךָ רָפָא אוֹתָהּ.

יא. וַיֹּאמֶר אֶהָרֹן אֶל־מֹשֶׁה
בִּי אֲדֹנָי
אֶל־נָא תִשָּׁת עֲלֵינוּ חֲטָאת

אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ
וְאֲשֶׁר חֲטָאנוּ:
יב. אֶל־נָא תְהִי כַּמֶּת
אֲשֶׁר בְּצִאתוֹ
מִדְּרָחַם אֲמוֹ
וַיֵּאכַל חֲצִי בְּשָׂרוֹ:
יג. וַיִּצְעַק מֹשֶׁה
אֶל־ה' לֵאמֹר
אֵל נָא
רָפָא נָא לָהּ:
יד. וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה
וְאָבִיָּה יִרְק יִרְק בְּפָנֶיהָ
הֲלֹא תִכְלֵם שְׁבַעַת יָמִים
תִּסְגַּר שְׁבַעַת יָמִים
מַחוּץ לַמַּחֲנֶה

יא. אֶהָרֹן בִּקֵּשׁ סְלִיחָה מִמֹּשֶׁה וְאָמַר לוֹ:
”בְּבִקְשָׁה, אֲדֹנָי,
בְּבִקְשָׁה, אֵל תִּעַנֵּשׁ אוֹתָנוּ בְּגִלְגַּל
הַחֲטָא שְׁחֲטָאנוּ,
כִּי עָשִׂינוּ מַעֲשֵׂה שְׁטוּת
וְחֲטָאנוּ.
יב. בְּבִקְשָׁה, עֲשֵׂה שְׁמֵרִים לֹא תִהְיֶה כְּמוֹ מֵת,
שֶׁהָיָא לֹא תִהְיֶה כְּמוֹ תִינּוֹק שְׁנוּלָד,
שְׁמַחֲלַת הַצַּרְעַת
אוֹכֶלֶת אוֹתוֹ וּבְשָׂרוֹ נִרְקָב.”
יג. מֹשֶׁה צָעַק
אֶל ה' וְאָמַר:
”אֵל נָא רָפָא נָא לָהּ,”
אֶל־הָיִים, אָנָּא, בְּבִקְשָׁה, רָפָא אוֹתָהּ!
יד. ה' אָמַר לְמֹשֶׁה:
”אִם אָבִיָּה יִרְק בְּפָנֶיהָ,
הָיָא יוֹשְׁבַת בְּבֵית, מְרַב בּוֹשָׁה, שְׁבַעָה יָמִים.
כֶּךָ תִּסְגַּר מְרִים שְׁבַעָה יָמִים
מַחוּץ לַמַּחֲנֶה

ח. אֲדָבָר בּוֹ: אֲדָבָר אֱלֹהִים.

יִרְאֵתֶם: פְּחָדְתֶם.

ט. וַיַּחַר אֵף ה' ה' כָּעֵס.

י. וְהֵעֵנּוּ סָד: הֵעֵנּוּ הַסְתַּלַּק.

מִצְרַעַת פְּשָׁלַג: חוּלָה

בְּמַחְלַת הַצְּרַעַת, שְׂאוּכֶלֶת

אֶת הַבָּשָׂר וְהוּא נֶעֱשֶׂה לְבֶן

פְּשָׁלַג.

יא. בִּי אֲדוֹנִי: בְּבִקְשָׁה,

אֲדוֹנִי.

תִּשָּׂת: תִּשָּׂים.

אֵל נָא תִשָּׂת עָלֵינוּ

חֲטָאת: אֵל נָא תַעֲנֵנִישׁ

אוֹתָנוּ בְּגִלְלַת הַחֲטָא

שְׁחָטָאנוּ.

אֲשֶׁר נוֹאֲלָנוּ: עֲשִׂינוּ

מַעֲשֵׂה שְׁטוּת.

יג. רָפָא נָא לָהּ: רָפָא

אוֹתָהּ, בְּבִקְשָׁה.

תִּפְלָה קִצְרָה וּמַעֲמֵק הַלֵּב

יב, יג: "אֵל נָא רָפָא נָא לָהּ".

הַתִּפְלָה הַזֹּאת הִיא

הַתִּפְלָה הַקִּצְרָה בְּיוֹתֵר

בְּכָל הַתּוֹרָה.

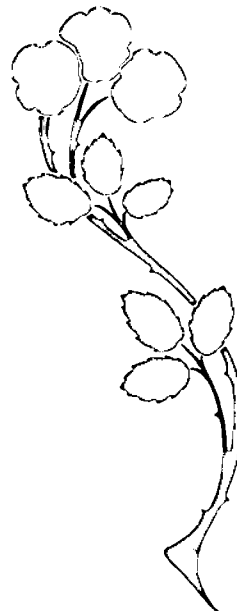
יד. תִּכְלֵם: תִּתְבַּיֵּשׁ.

פָּרָק יב

פְּרִשְׁת בְּהַעֲלִיתָךְ

וְאַחַר כֵּן תִּרְפָּא וְתָשׁוּב לַמַּחֲנֶה."
 טו. מְרִים נִסְגְּרָה מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
 שִׁבְעָה יָמִים.
 וְהָעַם חָפָה לְמִרְיָם וְלֹא נִסְעוּ,
 עַד שֶׁנִּתְרַפְּאָה וְחִזְרָה לַמַּחֲנֶה.
 טז. אַחַר כֵּן נִסְעוּ הָעַם מִחֲצֵרוֹת
 וַחֲנוּ בְּמִדְבַר פָּאָרָן.

וְאַחַר תֵּאָסֹף:
 טו. וְתִסְגַּר מְרִים מִחוּץ לַמַּחֲנֶה
 שִׁבְעַת יָמִים
 וְהָעַם לֹא נִסְעוּ
 עַד הָאָסֹף מְרִים:
 טז. וְאַחַר נִסְעוּ הָעַם מִחֲצֵרוֹת
 וַיִּחְנוּ בְּמִדְבַר פָּאָרָן:

אגדות חכמים	מילון
<p style="text-align: center;">הכל מחכים למרים</p> <p>יב, טו: "והעם לא נסע עד האסף מרים" חכמינו אומרים: העם התעכב וּחִפָּה שְׁבַעַה יָמִים בַּמִּדְבָּר רק לכבוד מרים. ומדוע? מפני שכאשר יוכבד, אמו של משה, השיטה את משה ביאור, מרים אחותו לא עזבה את המקום, עד שהיתה בטוחה שיקחו את משה למקום בטוח בארמון פרעה. (סוטה ט')</p> <p style="text-align: center;">חכמינו הוסיפו ואמרו, שלא רק בני ישראל חכו לה שבעה ימים, גם צמוד העין חכה. (מדרש שוח"ט ס"ו, ד')</p>	